

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: X, narozený dne X
státní příslušnost Běloruská republika
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Štěpánem Pastorkem, Ph.D.
sídlem Španělská 770/2, 120 00 Praha

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2025, č. j. MV-11453-7/SO-2025,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 11. 3. 2025, č. j. MV-11453-7/SO-2025, se ruší a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 22 404 Kč, k rukám JUDr. Štěpána Pastorka, Ph.D., advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 11. 2024, č. j. OAM-33303-18/DP-2024. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žalobcova žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a s § 37 odst. 2 písm. a) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Důvodem byla existence jiné závažné překážky pobytu cizince na území.
2. Žalobci bylo poprvé uděleno vízum k pobytu na území nad 90 dnů za účelem ostatní s platností od 9. 9. 2017 do 30. 6. 2018. Následně žádal o změnu účelu povolení k pobytu na účel „studium“. Změně bylo vyhověno a povolení mu bylo pětikrát prodlužováno s celkovou platností do 31. 8. 2024.
3. Dne 26. 8. 2024 podal žalobce u správního orgánu I. stupně žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Následně na výzvu předložil jako doklad prokazující účel pobytu na území potvrzení o studiu vystavené Technickou univerzitou v Liberci, Fakultou strojní (dále jen „TUL“), ze dne 6. 9. 2024, v němž je uvedeno, že v akademickém roce 2024/2025, studuje bakalářský program prezenční formou studia.
4. Na výzvu správního orgánu I. stupně se dne 12. 9. 2024 vyjádřila TUL v tom smyslu, že žalobce má evidována tři bakalářská studia. V době prvního studia od 9. 9. 2022 do 14. 8. 2023 (akademický rok 2022/2023) byl žalobce studentem bakalářského studijního programu Strojírenství v prezenční formě. Za toto období získal 2 kredity z 35 kreditů nutných pro postup do dalšího ročníku, studium ukončil zanecháním studia, zároveň si podal novou přihlášku ke studiu a byl přijat. V době druhého studia od 7. 9. 2023 do 31. 8. 2024 (akademický rok 2023/2024) byl rovněž studentem bakalářského studijního programu Strojírenství v prezenční formě. Získal 5 kreditů z 35 kreditů nutných pro postup do dalšího ročníku, studium také ukončil zanecháním studia s následným podáním přihlášky ke studiu. Od 2. 9. 2024 je studentem třetího studia bakalářského studijního programu Strojírenství v prezenční formě.
5. Dne 16. 9. 2024 správní orgán I. stupně obdržel sdělení Vysokého učení technického (dále jen „VUT“), v němž bylo uvedeno, že žalobce studoval v prezenční formě studia bakalářského studijního programu Strojírenství, obor Základy strojního inženýrství, od 3. 7. 2018 do 31. 8. 2019, a v prezenční formě studia bakalářského studijního programu Strojírenství, obor Stavba strojů a zařízení, od 1. 9. 2019 do 30. 8. 2022. Studium ukončil jinak než řádně dne 30. 8. 2022 pro nesplnění počtu kreditů a nesplnění opakovaného předmětu na konci roku.

6. Správní orgán I. stupně dne 8. 10. 2024 vyzval žalobce k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Poté, co žalobce nahlédl do spisu, zaslal k věci písemné vyjádření ze dne 11. 11. 2024, v němž uváděl, že od roku 2018 studoval na VUT. V půli třetího ročníku však jeho otec napadl matku, za což byl odsouzen k nepodmíněnému trestu vězení. Žalobce tak musel matce pomáhat a za tímto účelem cestovat do Běloruska. Jelikož jej otec přestal podporovat, ztratil příjmy. Přesto se snažil plnit si své studijní povinnosti, pro úspěšné dokončení studia mu stačilo složit tři zkoušky a odevzdat bakalářskou práci. To se mu však nepodařilo. Vzhledem ke změně podmínek pro zápis předmětů nemohl dokončit zbývající zkoušky a pro nedostatek prerekvizity dokončit studium. Pokoušel se sice žádat o výjimku, ta mu však nebyla udělena. Na jeho studiu se podepsala i koronavirová pandemie a po vypuknutí války na Ukrajině omezení systému SWIFT způsobené sankcemi proti Běloruské republice. Zároveň se o jeho osobu začal zajímat vojenský magistrát v Bělorusku pro nenastoupení k povinné vojenské službě. Žalobce svou situaci řešil přestupem na TUL, kde mu bylo uznáno 73 kreditů z předchozího studia. Na této škole však funguje jiný způsob zápisu předmětů a jiný způsob docházky, který byl pro žalobce matoucí. Nemohl proto v kombinaci s finančními problémy úspěšně dokončit akademické roky 2022/2023 a 2023/2024. Složil sice některé zápočty a zkoušky, dosažené kredity však nepostačovaly k postupu do dalšího ročníku. Žalobce dále doplnil, že v průběhu studia získal certifikát ze zahraniční univerzity, který svědčí o tom, že účel pobytu plní. K úspěšnému dokončení mu již zbývá pouze menší část studia. Závěrem uváděl, že neprodloužení pobytového oprávnění by zásadně zasáhlo do jeho života. Z důvodu neabsolvování vojenské služby je mu zakázáno vycestovat ze země původu. Na území České republiky má přítelkyni, držitelku dočasné ochrany, původem z Ukrajiny, s níž sdílí společnou domácnost. Návrat do vlasti by pro tento vztah znamenal konec, neboť nepřichází v úvahu, aby jej navštěvovala v Bělorusku. K vyjádření žalobce doložil rozsudek o rozvodu rodičů ze dne 10. 5. 2022, oznámení o dočasném omezení práva na vycestování z Běloruska ze dne 15. 9. 2023, povolávací lístek č. 8995 ze dne 15. 9. 2023, studijní řád TUL, certifikát z univerzity ve Valencii ze dne 30. 1. 2024 a zápisové listy za akademický rok 2023/2024 z TUL.
7. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žalobcova žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia pro existenci jiné závažné překážky pobytu cizince na území. Správní orgán I. stupně popsal, že udělené vízum za účelem studia bylo žalobci pětikrát prodlužováno s celkovou platností do 31. 8. 2024. Nejprve žalobce studoval na VUT, v roce 2019 změnil obor ze Základů strojínského inženýrství na Stavbu strojů a zařízení. Studium ukončil jinak než řádně 30. 8. 2022 a v akademickém roce 2022/2023 přestoupil na TUL. V rámci pátého povolení k pobytu byl studentem 2. ročníku z důvodu uznání kreditů z předchozího studia. V tomto roce získal 2 kredity z požadovaných 35. V akademickém roce 2023/2024, v rámci šestého povolení k pobytu byl stále studentem 2. ročníku a získal 5 z 35 kreditů. K uvedenému správní orgán I. stupně s odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu shrnul, že cizinec pobývajícím na území České republiky za určitým účelem musí tento účel plnit. Podle § 44a odst. 3, § 35 odst. 3, § 37 odst. 2 písm. a) a § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, nelze pobyt cizince prodloužit, pokud je zjištěná jiná závažná překážka pobytu. Judikatura Nejvyššího správního soudu považuje za jinou závažnou překážku pobytu mimo jiné neplnění účelu studia, nedostatečné studium nebo časté střídání studijních oborů. Cílem vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia tedy není umožňovat cizincům donekonečna

studovat, ale umožnit jim získat vzdělání v daném oboru. Smyslem pak není, aby cizinec na území pobýval, aniž by podnikal kroky směřující k úspěšnému absolvování vybraného studia. Správní orgán I. stupně v tomto kontextu uzavřel, že žalobce dostatečný pokrok ve studiu nečinil. Standardní doba pro studium bakalářského studia je 3 roky. Žalobce studuje již sedmým rokem a jeho výsledky byly převážně nedostatečné. Dosavadní neúspěšná studia byla proto správním orgánem I. stupně hodnocena jako jiná závažná překážka, která bránila prodloužení platnosti dlouhodobého pobytu. K vyjádření žalobce správní orgán I. stupně uvedl, že rodinné a osobní problémy spojené s výjezdy do země původu mohou být do jisté míry omluvitelné, neměly by však dlouhodobě narušovat účel pobytu. Dlouhodobé přerušení nebo nedostatečné výsledky, byť ze závažných důvodů, primární účel pobytu narušují. K námitce výpadku příjmů způsobeného rozvodem rodičů správní orgán I. stupně uvedl, že je na žadateli, aby v řízení prokázal dostatečné finanční prostředky. Bylo tedy povinností žalobce opatřit si finance jiným způsobem, případně změnit studium na kombinovanou formu, která by mu poskytla více času na zajištění výdělku. Změnu pravidel pro zápis správní orgán I. stupně považoval za překážku, kterou by měl student vysoké školy zvládnout překonat. Stejně tak existence prerekvizit není skutečností, s níž by neměl vysokoškolák počítat. Povolávací rozkaz podle správního orgánu I. stupně nemohl ovlivnit žalobce, který v době jeho vydání pobýval v České republice. Kredity získané v rámci předchozího studia nemají vypovídací hodnotu o současném studiu, při němž žalobce získal toliko dva, potažmo pět kreditů na semestr. Správní orgán I. stupně sice akceptoval nutnost vycestovat v roce 2018 za rodinou kvůli rozvodu rodičů, poté se však již žalobce nacházel v České republice a měl možnost studium dokončit. Ve studijních aktivitách přitom mohlo být pokračováno i v průběhu kovidové krize. Pokud tak žalobce neučinil, zřejmě pouze nevyužil všech dostupných možností. Ve vztahu k přiměřenosti dopadů rozhodnutí do života žalobce správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce na území pobývá od roku 2018, oba rodiče má však v zemi původu. V případě vycestování by se tedy vracel za rodinou. K tvrzení žalobce, že má na území České republiky přítelkyni, správní orgán I. stupně uvedl, že zásah do rodinného života je přípustný, neboť je založen na legitimním důvodu (nedostatečném pokroku ve studiu) a je přiměřený. Žalobce je v produktivním věku, může si tedy obstarat živobytí v zemi původu. Zároveň mu není pobyt v České republice zakázán.

8. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce zdůraznil, že ke dni podání odvolání úspěšně splnil šest zápočtů a předmět KST/CAD1. Nesouhlasil s tvrzením správního orgánu I. stupně, podle něž jej rozvod rodičů nemohl dlouhodobě ovlivnit. Popsal, že do Běloruska dojížděl v průběhu let 2020 až 2022, aby pomáhal matce. Studijní situaci řešil s děkanem VUT, který mu poradil podat žádost o mezinárodní ochranu nebo přestoupit na obdobný obor na TUL. To žalobce učinil. V roce 2022 navíc začala válka na Ukrajině. Žalobce se nemohl vrátit do země původu, neboť by byl odveden do armády, což je proti jeho přesvědčení. Podle žalobce není pravdou, že by pandemie koronaviru neovlivnila studium na vysokých školách. Odvolával se zejména na skutečnost, že sám zákonodárce této situaci přizpůsobil standardní délky studia i podmínky pro poplatek za delší studium. Žalobce rovněž zdůraznil, že žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu nezastírá žádný jiný důvod pobytu. Studium na TUL je nadto poměrně náročné, s 88 % neúspěšností. Kdyby pouze předstíral studium, mohl by si zvolit daleko jednodušší obor na jiné škole. To platí tím spíše, že žalobce si musel na studium vydělávat sám. Jeho finanční situace se zlepšila až poté, co začal působit jako učitel českého jazyka pro ukrajinské uprchlíky. Žalobce dále s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uváděl, že při posuzování naplnění neurčitého právního pojmu „jiná závažná překážka pobytu cizince“ na území je třeba

posuzovat specifické okolnosti případu. Zdůraznil, že jednání spočívající v neplnění účelu pobytu musí být natolik závažné, že další prodloužení či vydání nového povolení neumožňuje. Správní orgán I. stupně podle žalobce zároveň nedostatečně posoudil přiměřenost dopadů rozhodnutí do jeho života. Nezabýval se dostatečně tím, že má na území přítelkyni, s níž bydlí ve společné domácnosti a plánují svatbu. Vycestování do Běloruska a následná nemožnost odcestovat z této země by znamenala konec jejich vztahu. Žalobcova přítelkyně by jej ani nemohla následovat, neboť Bělorusko se podílí na agresi proti Ukrajině, z níž přítelkyně kvůli válce uprchla. Studium, jako složku soukromého života žalobce, pak správní orgán I. stupně neposuzoval vůbec.

9. V odvolacím řízení žalobce postupně doložil potvrzení o účasti na výuce a o složení zkoušek ze dne 21. 1. 2025, 16. 1. 2025, 23. 1. 2025 a 28. 2. 2025.
10. Žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítla. Podle žalované je třeba, aby student plnil své povinnosti, tedy aby skládal zkoušky a získával zápočty. Účel pobytu na území musí cizinec fakticky naplňovat, nestačí být pouze formálně zapsán ke studiu. Správním orgánem I. stupně bylo podle žalované prokázáno, že žalobce studuje již sedmým rokem, je opět v 1. ročníku bakalářského studia a jeho dosavadní studium na území bylo neúspěšné. Žalovaná v této souvislosti shrnula počet žalobcem získaných kreditů v průběhu jeho studia na TUL a konstatovala, že žalobce nečiní ve studiu dostatečný pokrok. Evidentně proto nemá dostatečné studijní předpoklady pro úspěšné dokončení školy. Tím byly naplněny podmínky § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, neboť byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žalobce. S ohledem na intenzitu neaktivity žalobce při studiu žalovaná dospěla k závěru, že žalobce zřejmě nesměřoval k dokončení studia. Nedostatečné dosavadní studijní výsledky žalobce pak byly podle žalované natolik zjevné, že je považovala za zásadní a dostatečný podklad pro negativní posouzení jeho žádosti. Dokládanou studijní aktivitu v současnosti nemohla hodnotit, neboť posuzováno bylo toliko období před podáním žádosti. V otázce tvrzených obtíží, které žalobci měly bránit v dokončení studia, žalovaná odkázala na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, které vypořádání těchto otázek obsahovalo. Pokud žalobce namítal, že zvolil náročný obor ke studiu, je podle žalované na studentovi, aby zvážil, zda má dostatečné schopnosti studovat a řádně plnit studijní povinnosti. K přiměřenosti dopadů rozhodnutí do života žalobce žalovaná uvedla, že Česká republika není oprávněna zasahovat do suverenity Běloruské republiky. Je tedy pouze na žalobci, jakým způsobem bude případně řešit otázky výkonu základní vojenské služby v běloruské armádě. Pobytové oprávnění přítelkyně žalobce není na tom jeho závislé. Intenzitu vztahu žalobce popsal pouze obecně. Nadto podle skutečností vyplývajících z informačního systému univerzity spolu pár zjevně nesdílí společnou domácnost, neboť je každý ubytován jinde. Pokud však hodlají udržovat svůj vztah i nadále, mohou využít jiného pobytového oprávnění k tomu určeného nebo si vypomoci prostřednictvím informačních technologií. Neprodloužením doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území nedochází k porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „Úmluva“), jelikož žalobci není znemožněno do budoucna na území pobývat. Co se týče zásahu do studijního úsilí žalobce, je plně v jeho dispozici na území i nadále studovat.

II. Žaloba

11. Žalobce v žalobě stejně jako v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítal, že existovaly závažné důvody, které mu bránily v letech 2021 až 2024 studium úspěšně dokončit. Uváděl, že správní orgán I. stupně nesprávně vyhodnotil tyto potíže, když tvrdil, že nastaly v roce 2018. Překážky spočívající v útoku otce na matku, finančních problémech

a koronavirové epidemii jej zasáhly až ve třetím ročníku studia na VUT, tedy v letech 2020 až 2022. Pokud jde o studium v době koronavirové krize, není pravda, že by si potíže žalobce způsobil sám, když nevyužil všechny dostupné možnosti. Žalobce v této souvislosti odkazoval na přijetí zákona č. 188/2020 Sb., o zvláštních pravidlech pro vzdělávání a rozhodování na vysokých školách v roce 2020 a o posuzování doby studia pro účely dalších zákonů, kterým došlo k prodloužení standardní doby studia na vysokých školách v důsledku koronavirové pandemie. V případě studia žalobce pak byla absence osobního kontaktu s vyučujícím citelnější než u oborů jiných, neboť studoval technický obor.

12. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2024, č. j. 9 Azs 37/2024-25, a ze dne 15. 9. 2023, č. j. 5 Azs 277/2022-37, žalobce uváděl, že existuje výjimka spočívající v neplnění účelu pobytu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. Nesouhlasil přitom s názorem správních orgánů, že měla být tato výjimka aplikována pouze po určité omezené období, neboť jeho problémy byly opakované a rozdílného charakteru. Pro podporu své argumentace odkazoval i na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 2. 2025, č. j. 57 A 5/2024-28, který dospěl k obdobným závěrům.
13. Žalobce dále uváděl, že podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2024, č. j. 34 A 9/2024-31, je nutné zohlednit všechny relevantní okolnosti konkrétního případu. Korektiv požadavku, aby byl plněn účel povoleného pobytu, by měl být vyhrazen tíživým situacím, v nichž se mohou cizinci během svého pobytu ocitnout. Přesně tyto důvody žalobce v řízení tvrdil a prokazoval. Přesto se k nim žalovaná v napadeném rozhodnutí blíže nevyjádřila.
14. S ohledem na skutkové okolnosti případu podle žalobce nelze konstatovat existenci překážky prodloužení platnosti jeho povolení k dlouhodobému pobytu. Žalobce s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2015, č. j. 8 Azs 145/2014-97, a ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 166/2019-27, uváděl, že nikoliv každé neplnění účelu pobytu automaticky představuje jinou závažnou překážku pro prodloužení pobytu cizince na území. Musí jít o jednání natolik závažné, že další prodloužení či vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu neumožňuje. Zdůraznil přitom, že pojem jiná závažná překážka pobytu cizince na území představuje neurčitý právní pojem, jehož obsah a rozsah nelze obecně zcela přesně definovat. Při jeho aplikaci jsou správní orgány povinny odůvodnit, v jakém jednání žadatele o povolení k dlouhodobému pobytu tuto překážku spatřují. Nejvyšší správní soud v tomto kontextu v rozsudku ze dne 26. 2. 2021, č. j. 2 Azs 325/2020-33, akcentoval potřebu zohlednit specifické skutkové okolnosti.
15. K tomu žalobce doplnil, že v minulosti sice měl problémy s plněním studijních povinností, ty však byly zapříčiněny okolnostmi, které nemohl nijak ovlivnit. V současné době mu již nic nebrání, aby studium úspěšně dokončil. Nadto po celou dobu správního řízení prokazoval, že se výuky aktivně účastnil a kredity získával. To, že žalobce absolvoval úspěšně zápočty v jednotlivých akademických letech, podle něj prokazuje aktivní účast ve výuce a zájem o úspěšné dokončení studia. V průběhu studia navíc získal certifikát ze zahraniční univerzity. V akademickém roce 2024/2025 ve studiu významně postoupil. K úspěšnému absolvování mu nyní schází splnění pouze menší části studijních povinností.
16. Na případ žalobce nelze aplikovat rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 Azs 345/2017-37, podle nějž lze neplnění účelu pobytu považovat za ohrožení veřejného pořádku, neboť je spojeno s tím, že cizinec využívá pobyt k jinému účelu, než k tomu, který mu byl povolen. Ze zjištěných skutkových okolností totiž vyplývá, že žalobce

věnoval svůj čas v průběhu let výhradně studiu na vysoké škole. Pokud žalovaná tvrdila, že znakem pasivity cizince může být časté střídání studijních oborů, pak žalobce uváděl, že studuje stále stejný obor. Rovněž doplnil, že si za studium platí, proto nelze tvrdit, že není ve veřejném zájmu vynakládat prostředky z veřejných financí na jeho studium.

17. Dále žalobce odkázal na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2024, č. j. 14 A 99/2023-46, a Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2021, č. j. 54 A 201/2018-53, s tím, že jiná závažná překážka pobytu je uvedena jako dodatek k situaci, kdy pobyt cizince na území není v zájmu České republiky. Musí tedy jít o jednání natolik závažné, že další prodloužení či vydání nového povolení k pobytu na území neumožňuje. Žalobce se však kromě obtíží ve studiu žádného porušení právních předpisů nedopustil. Dle jeho názoru proto ke vzniku jiné závažné překážky pobytu na území nedošlo a platnost jeho pobytového oprávnění měla být prodloužena.
18. Žalobce zdůraznil, že správní orgány měly vzít v úvahu konkrétní okolnosti jeho případu, tedy především to, po jak dlouhou dobu a z jakých důvodů žalobce nečinil pokrok ve studiu. Prvostupňové rozhodnutí pak žalobce označil za překvapivé, neboť mu nebylo zcela zřejmé, jaké okolnosti se změnily od doby, kdy mu byla platnost pobytového oprávnění prodloužena naposledy.
19. Z judikatury Nejvyššího správního soudu podle žalobce vyplývá, že v případě posuzování zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince není rozhodný skutkový stav dřívější, ale aktuální. K tomu žalobce uváděl, že s přítelkyní bydlí ve společné domácnosti (sdílí pokoj č. 515 na kolejích) a plánují budoucnost včetně svatby, vztah trvá od prosince roku 2023, společné soužití pak od 5. 4. 2024. Pár rovněž hospodaří se společnými finančními prostředky. Žalobce znovu zopakoval, že nutnost odcestování do Běloruska by znamenala krach vztahu.
20. Je sice pravdou, že vykonání povinné vojenské služby je státoobčanskou povinností. Podle žalobce je však třeba přihlížet i k tomu, v jakém státě má cizinec povinnost tuto službu konat. Odkazoval přitom na mezinárodní postavení Běloruska ve vztahu k válce na Ukrajině i na šikanu v Běloruské armádě. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že uvedené okolnosti lze zohlednit v režimu zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti rozhodnutí.
21. Podle žalobce důležitou složku práva na soukromý a rodinný život představuje i probíhající studium. Nesouhlasil přitom se závěrem žalované, že ve studiu lze i nadále pokračovat. Takovou možnost v případě ztráty pobytového oprávnění vyloučil, neboť i v kombinované formě studia je nutná jeho osobní přítomnost ve výuce. Tu by s ohledem na restriktce související s válkou na Ukrajině nemohl zajistit. Žalobce proto navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

22. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná odkázala na spisový materiál a napadené rozhodnutí. Zdůraznila, že pro daný případ není rozhodné, že žalobce již nyní řádně studuje. Předmětem napadeného rozhodnutí bylo jeho minulé studium, nikoliv jeho aktuální studium. Nové studium v akademickém roce 2024/2025 je vzhledem k rozhodovacímu důvodu irelevantní. Dokládá toliko, že žalobce začal vyvíjet potřebné úsilí až v době, kdy začal mít potíže s prodloužením svého pobytového oprávnění. Žalovaná proto navrhla, aby soud podanou žalobu zamítl.

IV. Ústní jednání

23. Ve věci proběhlo dne 2. 10. 2025 ústní jednání, z něhož se žalovaná omluvila, odročení řízení nepožadovala. Žalobce setrval na argumentaci uvedené v žalobě. Navrhoval provést důkaz potvrzením o studiu na TUL v akademickém roce 2025/2026 a výpisem o průběhu studia, aby bylo postaveno na jisto, že v současné době ve studiu úspěšně pokračuje a své studijní povinnosti si plní. Soud návrhy na doplnění dokazování zamítl, neboť soudní řízení správní není pokračováním správního řízení.

V. Posouzení věci krajským soudem

24. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
25. Předmětem sporu mezi účastníky byla otázka, zda v případě žalobce byla naplněna „jiná závažná překážka“ jeho pobytu na území ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců a byl tak dán důvod k zamítnutí žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem studia.
26. Podle § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců *Žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.*
27. Podle § 35 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *Dobu platnosti víza k pobytu nad 90 dnů a dobu pobytu na území na toto vízum nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 37).*
28. Podle § 37 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců *Ministerstvo dále zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže nastal některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 1 písm. a), c), d), g), h) a j) až l) nebo v § 56 odst. 2.*
29. Podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců *dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže pobyt cizince na území není v zájmu České republiky nebo je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území.*
30. Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil, že za „jinou závažnou překážku“ ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců lze v obecné rovině považovat neplnění účelu povoleného pobytu. Zákon o pobytu cizinců stojí na principu, že pobyt cizince na území České republiky musí být odůvodněn, např. dlouhodobým zaměstnáním, podnikáním nebo studiem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 12. 2011, č. j. 7 As 82/2011-81). Plnění účelu, pro který byl cizinci povolen pobyt, musí být skutečně naplněno. V případě povolení k pobytu za účelem podnikání nestačí, pokud cizinec pouze usiluje o výkon podnikatelské činnosti, nebo pokud je pouze formálně zapsán do příslušných rejstříků, stejně tak nepostačí výhradně formální zápis studenta do studia (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 12. 2011, č. j. 7 As 82/2011-81, ze dne 24. 3. 2011, č. j. 9 As 80/2010-200, nebo Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2022, č. j. 52 A 31/2022-48).
31. Výše uvedené závěry ovšem neznamenají, že by cizinec během povoleného pobytu vůbec nesměl území České republiky opustit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

31. 10. 2014, č. j. 8 Azs 105/2014-46), nebo že by nemohly nastat okolnosti ospravedlňující dočasné přerušování plnění účelu pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2015, č. j. 10 Azs 249/2014-30). Podstatné je, aby cizinec dodržel podmínky, které jsou nezbytné pro zachování povolení k dlouhodobému pobytu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2015, č. j. 8 Azs 145/2014-97, „pro posouzení, zda cizinec porušil podmínku plnění účelu pobytu, je třeba hodnotit konkrétní skutkové okolnosti, zejména rozsah období, kdy tento účel nebyl plněn, a důvody (viz např. rozsudek č. 3 As 15/2012-29). Za závažnou překážku prodloužení pobytu cizince je třeba považovat situaci, kdy účel pobytu nebyl plněn po „většinu doby“ povoleného pobytu (viz např. rozsudek ze dne 18. 9. 2014, č. j. 7 Azs 144/2014-35). Účel pobytu je naopak plněn, pokud je podnikatelská činnost v období povoleného pobytu „alespoň převážně vykonávána“ (viz např. rozsudky č. 9 As 80/2010-200, nebo ze dne 6. 11. 2014, č. j. 9 Azs 219/2014-39).“
32. V citované judikatuře Nejvyšší správní soud opakovaně zdůrazňoval, že „jiná závažná překážka“ pobytu cizince na území představuje neurčitý právní pojem, jehož obsah a rozsah nelze obecně zcela přesně definovat. Při jeho aplikaci jsou správní orgány povinny patřičně odůvodnit, v jakém jednání žadatele o povolení k dlouhodobému pobytu tuto překážku spatřují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, č. j. 9 As 80/2011-69, nebo ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 166/2019-27). Zároveň Nejvyšší správní soud akcentoval, že je vždy nezbytné hodnotit konkrétní skutkové okolnosti případu. Dojde-li správní orgán k závěru, že žadatel o povolení k dlouhodobému pobytu účel dříve povoleného pobytu neplnil, nelze toto neplnění účelu bez dalšího považovat za jinou závažnou překážku pobytu cizince na území a jeho žádost tak zamítnout. Nikoliv každé neplnění účelu pobytu totiž automaticky představuje závažnou překážku pro prodloužení pobytu cizince na území (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2015, č. j. 8 Azs 145/2014-97). Podle již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 166/2019-27, dokonce musí jít o jednání natolik závažné, že další prodloužení či vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu neumožňuje.
33. Ustanovení § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců tedy není možné vnímat jako jakési zbytkové ustanovení a bezbřehou skutkovou podstatu, která by pro správní orgány znamenala neudělení pobytového oprávnění z jakéhokoli důvodu jinam nezařaditelného. Naopak toto ustanovení musí být vykládáno velmi uvážlivě a s maximální opatrností (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2019, č. j. 30 A 135/2017-52).
34. V nyní posuzované věci se jedná o situaci, kdy žalobce pobýval na území od 9. 9. 2017, původně za účelem studia českého jazyka, následně jako student VUT v Brně. Z potvrzení o studiu a zápisových lístků doložených žalobcem v rámci správního řízení je zřejmé, že minimálně první tři roky, tedy v období let 2018-2021 žalobce řádně studoval, plnil zkoušky a postupoval do dalších ročníků. Určité problémy se projevíly ve školním roce 2021/2022. Žalobce nedokázal dokončit některé předměty a byl ze studia vyloučen, přestoupil proto na TUL, kde studoval v letech 2022-2024. Ani v tomto období však nezvládal studijní povinnost plnit natolik, aby ve studiu významněji pokročil. Tyto skutečnosti ovšem žalobce vysvětloval a v rámci správního řízení i dokládal. Tvrdil, že za nezdary ve studiu stála rodinná krize vyvolaná rozvodem jeho rodičů. S tím přímo spojoval výpadek peněžních prostředků potřebných ke studiu, neboť jej otec přestal finančně podporovat. Další překážky spatřoval v omezeních vyvolaných koronavirovou pandemií, válkou na Ukrajině a povahou režimu v Bělorusku.

35. Daný případ je dle názoru soudu hraniční. Se správním orgánem I. stupně i s žalovanou se lze ztotožnit v tom, že bakalářské studium není možné za standardních okolností studovat sedm let. Soud má však za to, že v posuzovaném případě žalobce plausibilně tvrdil a dokládal, že se o standardní okolnosti nejednalo. Za nepřípadné lze označit hodnocení správních orgánů, podle něž se v případě žalobce jednalo o ojedinělou rodinnou krizi, která nemohla zamezit pokroku ve studiu na delší dobu. V této souvislosti je uvěřitelná argumentace žalobce, podle něž se nejednalo o jednu dílčí obtíž, ale o provázané problémy, které jej sužovaly po dobu téměř dvou let. Žalobce totiž, na rozdíl od případů řešených ve správních orgány citované judikatuře, tvrzené skutečnosti alespoň částečně dokládal.
36. Zároveň nelze tvrdit, že by žalobce vůbec nevyvíjel aktivitu směřující k ukončení studia, neboť v každém semestru alespoň některé zápočty a zkoušky splnil. Tyto skutečnosti vyplývají z potvrzení ke studiu získaných správním orgánem I. stupně i ze zápisových listů doložených žalobcem. Jistě, v posledních dvou letech ne zcela dostatečně, dle názoru soudu však pokles studijního výkonu žalobce odůvodňují právě jím tvrzené a dokládané výjimečné skutečnosti. Uvedené pak svědčí i o tom, že žalobce účel svého pobytu pouze nezastíral. I v tomto se souzená věc odlišuje od případů řešených v judikatuře citované žalovanou, kdy v daných věcech byl student do studia zapsán toliko formálně a zápočty ani zkoušky neplnil (srov. s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2022, č. j. 52 A 31/2022-48, resp. rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2024, č. j. 34 A 9/2024-31). Na danou věc je přílehlavý spíše rozsudek Krajského soudu v Plzni 26. 3. 2024, č. j. 57 A 42/2023-88, jenž řešil případ ne příliš úspěšného studenta, který rovněž tvrdil a prokazoval existenci závažných překážek, jež mu studium dočasně ztěžovaly.
37. V případě žalobce pak není přílehlavá ani argumentace žalované, podle níž žalobce nemá dostatečné studijní předpoklady pro úspěšné dokončení vysoké školy (viz. str. 8 napadeného rozhodnutí). Ze spisového materiálu totiž takový závěr nevyplývá. Žalobce v minulosti (v letech 2018-2021) dokázal studijní povinnosti plnit a zároveň je evidentně schopen je plnit v současnosti (v odvolacím řízení doložil úspěšné splnění všech zapsaných zkoušek v zimním semestru akademického roku 2024/2025). Tuto skutečnost soud uvádí s plným vědomím závěrů obsažených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 471/2018-39, podle něž nelze přihlížet k plnění účelu pobytu v době po podání žádosti o jeho prodloužení. Zdejší soud totiž recentními studijními úspěchy žalobce dokládá toliko jeho schopnost úspěšně studovat, nikoli samotné plnění účelu pobytu. Sama žalovaná ostatně na jiném místě napadeného rozhodnutí (viz. str. 18 napadeného rozhodnutí) další úspěšné studium žalobce na území připouští.
38. Uvedené dle soudu svědčí o tom, že žalobcem dokládané skutečnosti, které mu bránily ve studiu, byly skutečně dočasného rázu. Žalobce je pravděpodobně schopen studium dokončit, neboť k úspěšnému absolvování mu zbývá splnění poměrně malé části výukového plánu. Za této situace a s ohledem na všechny specifické okolnosti případu dospěl soud k závěru, že pokud žalobce nyní žádá o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, nelze jeho žádost zamítnout podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců z důvodu existence „jiné závažné překážky“, přestože bylo zjištěno, že předchozí účel pobytu žalobce po jistou dobu neplnil. Aplikace ustanovení § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců žalovanou tak v projednávaném případě byla podle soudu příliš extenzivní.
39. Posuzování žalobní námitky, že správní orgány měly nedostatečně hodnotit dopady rozhodnutí do osobního a rodinného života žalobce, je vzhledem k výše přijatému závěru o

nesprávné aplikaci § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, bezpředmětné, soud se jím proto nezabýval.

VI. Závěr a náklady řízení

40. Krajský soud s ohledem na uvedené skutečnosti podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
41. V dalším řízení bude žalovaná podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku. Pro závěr, zda v případě žalobce byla naplněna „jiná závažná překážka“ jeho pobytu na území ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců bude nezbytné provést a zhodnotit žalobcem navržené důkazy týkající se jeho aktuálního studia, a pokud se prokáže, že aktuální studium žalobce se uskutečňuje v souladu se studijním plánem, nebude žalovaná moci dospět k závěru, že i za takové skutkové situace je naplněna „jiná závažná překážka“ jeho pobytu na území.
42. Ve věci měl plný úspěch žalobce, a proto má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalované. Náklady vynaložené v řízení před soudem tvoří zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč a dále odměna za zastupování podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spočívající ve třech úkonech právní služby (příprava a převzetí věci, podání žaloby a účast na jednání) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu ve výši 4 620 Kč/úkon, tj. celkem 13 860 Kč, a třech režijních paušálech dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč/úkon, tj. celkem 1 350 Kč a 21% DPH z odměny a náhrady advokáta, tedy 3 194 Kč. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 22 404 Kč. Žádost o přiznání odkladného účinku není podáním ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (k pojmu věci samé srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 1997, sp. zn. 2 Cdon 484/97), soud ji proto nepovažoval za samostatný úkon právní služby. Soud uložil žalované, aby náklady řízení uhradila žalobci k rukám jeho právního zástupce v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 2. října 2025

Mgr. Karolína Tylová LL.M.
samosoudkyně